Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

16. juuli 2020*

Apellatsioonkaebus – Vahekohtuklausel – Teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi (2007–2013) raames sõlmitud toetuslepingud – Projektid MARE, Senior ja ECRN – Komisjoni otsus alusetult makstud summad tagasi nõuda – Liidu kohtu pädevus

Kohtuasjas C-378/16 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 7. juulil 2016 esitatud apellatsioonkaebus,

Inclusion Alliance for Europe GEIE, asukoht Bukarest (Rumeenia), esindajad: *avvocati* S. Famiani ja A. D'Amico, hiljem A. D'Amico,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Moro, S. Delaude ja L. Di Paolo, hiljem F. Moro ja S. Delaude, keda abistas *avvocato* D. Gullo,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president A. Prechal, kohtunikud L. S. Rossi, J. Malenovský, F. Biltgen (ettekandja) ja N. Wahl,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebuses palub Inclusion Alliance for Europe GEIE (edaspidi „IAE“) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 21. aprilli 2016. aasta määrus Inclusion Alliance for Europe *vs.* komisjon (T-539/13, ei avaldata, EU:T:2016:235, edaspidi „vaidlustatud kohtumäärus“), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi nõudega tühistada komisjoni 17. juuli 2013. aasta otsus C (2013) 4693 final, mis käsitleb selle 212 411,89 euro suuruse summa tagasinõudmist, mis vastab osale IAE-le projektide MARE, Senior ja ECRN raames sõlmitud toetuslepingu alusel makstud rahalisest panusest (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

2 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 „Apellatsioonkaebuse nõuded, väited ja argumendid“ lõikes 1 on sätestatud:

„Apellatsioonkaebuses võib nõuda Üldkohtu lahendi, nagu see on esitatud selle lahendi resolutsioonis, täielikku või osalist tühistamist.“

3 Kodukorra artikli 170 „Nõuded apellatsioonkaebuse põhjendatuks tunnistamise korral“ lõige 1 näeb ette:

„Kui apellatsioonkaebus tunnistatakse põhjendatuks, võib selles nõuda esimeses astmes esitatud, kuid mitte uute nõuete osalist või täielikku rahuldamist. Apellatsioonkaebuses ei või muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset.“

Vaidluse taust

4 Vaidluse tausta on kirjeldatud vaidlustatud kohtumääruse punktides 1–61. Selle võib käesoleva menetluse vajadustest lähtuvalt kokku võtta järgmiselt.

5 IAE on Rumeenias asuv äriühing, kes tegutseb tervishoiu ja sotsiaalse lõimimise sektoris.

6 Euroopa Ühenduste Komisjon sõlmis 19. detsembril 2007 ja 2. septembril 2008 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsuse nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT 2006, L 412, lk 1, edaspidi „seitsmes raamprogramm“), alusel IAEga toetuslepingud „Senior – Social Ethical and Privacy Needs in ICT for Older People: a dialogue roadmap“ (edaspidi „Seniori leping“) ja „Market Requirements, Barriers and Cost-Benefits Aspects of Assistive Technologies“ (edaspidi „MARE leping“).

7 Komisjon sõlmis 6. oktoobril 2008 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsuse nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013) (ELT 2006, L 310, lk 15, edaspidi „IC-raamprogramm“), alusel vastu võetud konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi (CIP) kolmest eriprogrammist ühe raames IAEga kolmanda toetuslepingu „European Civil Registry Network“ (edaspidi „ECRNi leping“).

8 IAE ja teised asjaosalised võtsid osa konsortsiumide raames toimuvatest teadusuuringutest ja iga toetusleping sisaldas muu hulgas II lisa, milles olid määratletud lepingu üldtingimused (edaspidi Seniori ja MARE lepingute puhul „seitsmenda raamprogrammi üldtingimused“ ja ECRNi lepingu puhul „IC-raamprogrammi üldtingimused“).

9 Seitsmenda raamprogrammi üldtingimused ja IC-raamprogrammi üldtingimused nägid ette, et komisjon rahastab kindlaksmääratud summas rahastamiskõlblikke kulutusi, mida neis raamprogrammides osalejad on teinud asjaomaste projektide elluviimiseks.

10 Seitsmenda raamprogrammi üldtingimuste artikli II.22 ja IC-raamprogrammi üldtingimuste artikli II.28 kohaselt oli komisjonil pädevus viia väliste või tema teenistuses olevate audiitorite abil läbi raamatupidamisauditeid, mis käsitlevad „[asjaomase] toetuslepingu nõuetekohast täitmist puudutavaid finants-, süsteemseid ja muid aspekte (näiteks raamatupidamise ja juhtimise põhimõtteid)“.

11 Auditiprotseduuri reguleerisid seitsmenda raamprogrammi üldtingimused ja IC-raamprogrammi üldtingimused. Eelkõige oli ette nähtud, et selle auditiprotseduuri lõpuks koostatakse esialgne aruanne ja saadetakse huvitatud isikule, et tal oleks võimalik esitada oma arvamus enne lõpparuande vastuvõtmist.

12 Seitsmenda raamprogrammi üldtingimuste artikkel II.21 ja IC-raamprogrammi üldtingimuste artikkel II.30 käsitlesid toetusesaajatele alusetult makstud summade tagasinõudmist komisjoni poolt.

13 Lisaks oli Seniori, MARE ja ECRNi lepingutes ette nähtud, et nende suhtes kohaldatakse lepingute endi tingimusi, liidu õigusakte, mis on seotud seitsmenda raamprogrammi või IC-raamprogrammiga, nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT 2002, L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74), nõukogu 17. detsembri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1525/2007 (ELT 2007, L 343, lk 9) muudetud versioonis (edaspidi „finantsmäärus“), komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse määruse nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT 2002, L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145) ning teisi liidu õigusnorme ja alternatiivse võimalusena Belgia õigust.

14 Seniori lepingu artikli 9 lõige 2, MARE lepingu artikkel 9 ja ECRNi lepingu artikkel 10 nägid ette, et komisjonil on õigus võtta vastu täitmisele pööratavaid otsuseid, et nõuda EÜ artikli 256 (nüüd ELTL artikkel 299) tähenduses „rahaliste kohustuste“ täitmist.

15 See õigus oli ette nähtud ka seitsmenda raamprogrammi üldtingimuste artiklis II.21 ja IC-raamprogrammi üldtingimuste artiklis II.30.

Seniori ja MARE lepingud

16 Pärast Seniori ja MARE lepingute alusel erinevate rahaliste toetuste maksmist lõpetas komisjon MARE lepingu enne tähtaega ja teatas IAE-le oma kavatsusest lasta läbi viia raamatupidamisaudit, et kontrollida nende lepingute nõuetekohast täitmist.

17 Audit näitas, et kõnealuste projektide finantsjuhtimisel oli esinenud raskusi, sest nimetatud lepingutes ja seitsmenda raamprogrammi üldtingimustes sätestatud tingimused ei olnud täidetud.

18 Kuna komisjon leidis, et IAE arvamus esialgse auditiaruande kohta ei sisaldanud ühtegi uut asjaolu, siis teavitas ta 21. detsembri 2010. aasta kirjas asjaomast isikut auditi lõpetamisest ja edastas talle auditi lõpparuande, mille kohaselt tuleb Seniori lepingu puhul nõuda tagasi 49 677 eurot ja MARE lepingu puhul 72 890 eurot. Lisaks palus komisjon IAE-l hinnata, mil määral võisid selles aruandes tuvastatud pidevad raskused mõjutada nende ajavahemike finantskontosid, mida ei ole veel auditeeritud.

19 IAE teatas 10. märtsi 2011. aasta e-kirjas komisjonile, et ta esitas sama aasta jaanuaris Euroopa ombudsmanile kaebuse, ja palus komisjonil pikendada viimati nimetatud taotlusele vastamise tähtaega. Samal päeval keeldus komisjon Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. aasta otsuse 94/262/ESTÜ, EÜ,

Euratom ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta (EÜT 1994, L 113, lk 15; ELT eriväljaanne 01/01, lk 283) artikli 2 lõike 6 alusel IAE tähtaja pikendamise taotlust rahuldamast.

20 Pärast IAE ja komisjoni mitmekordset teabevahetust väljastas viimane 17. oktoobril 2011 MARE projekti kohta võlateate nr 3241111004 summas 72 889,57 eurot, jättes endale õiguse võtta selle maksmata jätmise korral vastu täitmisele pööratav akt ELTL artikli 299 tähenduses.

21 Komisjon teatas 2. aprillil 2012 IAE-le oma kavatsusest nõuda tagasi Seniori projekti raames võlgnetavad summad. Leides, et IAE arvamus auditi lõpparuande kohta ei sisalda ühtegi uut asjaolu, väljastas komisjon võlateate nr 3241203475 summas 49 677 eurot.

22 Ombudsman otsustas IAE kaebuse menetluses 2. mail 2012 tehtud otsuses, et selles kaebuses käsitletud juhtumis ei ilmnenud komisjoni „haldusomavoli“.

23 Kuna IAE ei tasunud ühtegi projektide MARE ja Senior raames võlgnetavadest summadest, saatis komisjon 4. aprillil ja 20. juulil 2012 IAE-le ametliku kirja, paludes tal mõlema projekti eest tasuda põhisumma koos intressiga, mida arvestatakse vastavalt võlateates nr 3241111004 ja võlateates nr 3241203475 märgitud kuupäevast alates. Komisjon täpsustas, et kui kõnealuseid summasid ei tasuta 15 päeva jooksul alates ametlike kirjade kättesaamisest, algatatakse nende summade tagasinõudmiseks sundtäitemenetlus.

24 Silmas pidades MARE ja Seniori projektide auditeerimise tulemusi, võttis komisjon 26. juunil 2012 vajalikud meetmed, et nõuda IAE-lt tagasi vastavalt seitsmenda raamprogrammi üldtingimuste artiklile II.24 arvutatud kahjuhüvitis. Kuna IAE ei esitanud selle kohta seisukohti, väljastas komisjon 10. septembril 2012 veel kaks võlateadet, milles oli samuti märgitud, et tal on õigus makse tegemata jätmise korral võtta vastu täitmisele pööratav otsus ELTL artikli 299 tähenduses.

ECRNi leping

25 Pärast seda, kui komisjon maksis IAE-le välja 178 230 euro suuruse rahalise toetuse, viis komisjon läbi ka ECRNi lepingu auditeerimise, mille käigus selgus, et kõnealuse projekti finantsjuhtimine ei olnud toimunud vastavalt selles lepingus ja IC-raamprogrammi üldtingimustes ette nähtud tingimustele.

26 Pärast IAE poolt esialgse auditiaruande kohta arvamuse saamist lõpetas komisjon 19. detsembril 2011 auditiprotseduuri, koostades lõpparuande, mille kohaselt tuleb 169 365 euro suurune summa IAE-lt tagasi nõuda.

27 Jättes arvesse võtmata IAE seisukohad, kinnitas komisjon 5. märtsil 2012 auditi lõpparuandes tehtud järeldused, teavitades asjaomast isikut alusetult makstud summa tagasinõudmise menetluse algatamisest vastavalt IC-raamprogrammi üldtingimuste artiklitele II.28.5 ja II.30.1.

28 Komisjon väljastas 7. mail 2012 võlateate nr 3241204669, milles oli märgitud kuupäev, millest alates hakatakse viivitusintressi arvestama, ja oli jälle viidatud võimalusele võtta vastu täitmisele pööratav otsus ELTL artikli 299 tähenduses, kui makset ei tehta.

29 Kuna IAE ei tasunud makset ettenähtud tähtaja jooksul, saatis komisjon 26. juunil 2012 huvitatud isikule meeldetuletuskirja.

30 Pärast esialgu esitatud pangagarantii pikendamist oli sama aasta 30. juulil IAE poolt veel tasumisele kuuluv osa 62 427 eurot ja koos viivitusintressiga, mille suurus oli 2798 eurot, kogusummas 65 225 eurot.

Vaidlusalune otsus

31 Komisjon võttis 17. juulil 2013 ELTL artikli 299 alusel vastu vaidlusaluse otsuse.

32 Selle otsuse artikli 1 kohaselt võlgnes IAE komisjonile MARE lepingu puhul 80 352,07 eurot, Seniori lepingu puhul 53 138,40 eurot ja ECRNi lepingu puhul 65 225 eurot. Neile summadele lisandus viivitusintress, mis 15. juuli 2013 seisuga oli 13 696,42 eurot, ja seega oli IAE võlgnetav kogusumma 212 411,89 eurot, millele lisandus 25,42 euro suurune summa iga lisanduva hilinetud päeva kohta.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärus

33 IAE esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 2. oktoobril 2013 ja milles ta palus esiteks tühistada vaidlusalune otsus ja teiseks mõista komisjonilt välja hüvitis varalise ja mittevaralise kahju eest, mis talle vaidlusaluse otsuse kohaldamise tõttu tekkis.

34 Kõigepealt olgu kõnealuse tühistamisnõude kohta märgitud, et Üldkohus jättis hagi läbi vaatamata osas, milles see oli esitatud volitatud audiitorühingu vastu, kuna liidu kohtul ilmselgelt puudub pädevus seda lahendada.

35 Lisaks jättis Üldkohus ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata esiteks taotluse peatada vaidlusaluse otsuse täitmine põhjusel, et taotlus ei olnud esitatud vastavalt Üldkohtu kodukorrale eraldi dokumendina, ning teiseks nõude tühistada „kõik muud komisjoni poolt või tema taotlusel teiste organisatsioonide poolt läbi viidud uurimismenetlused“, kuna selle taotluse eseme kohta puudusid lähemad täpsustused.

36 IAE esitas Üldkohtule esitatud hagi põhjenduseks sisuliselt kaheksa väidet.

37 Üldkohus sedastas vaidlustatud kohtumääruse punktis 86, et kui komisjon määrab lepinguliste suhete raames kindlaks võla ELTL artikli 299 tähenduses täitmisele pööratava otsusega, siis saab selle otsuse põhjendatust liidu kohtus vaidlustada üksnes ELTL artikli 263 alusel. Kohtumääruse punktis 90 täpsustas Üldkohus, et sellise otsuse õiguspärasust hinnatakse EL toimimise lepingu või selle rakendusnormi alusel, st liidu õiguse alusel. Üldkohus märkis, et kui liidu kohtule on aga esitatud hagi ELTL artikli 272 alusel, siis saab hageja tema lepingupartneriks olevale institutsioonile ette heita üksnes lepinguliste kohustuste täitmata jätmist või asjaomasele lepingule kohaldatava õiguse rikkumist.

38 Üldkohus järeldas sellest nimetatud kohtumääruse punktis 91, et esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse väited, milles taotleti, et kohus otsustaks, kas vaidlusalune otsus on õiguspärane lähtudes kõnealuste lepingute tingimustest ja nendele lepingutele kohaldatavast riigisisesest õigusest, tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

39 Neist kaalutlustest lähtudes analüüsis Üldkohus kõiki IAE poolt esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses toodud väiteid, et teha kindlaks, kas neid saab pidada vastuvõetavaks ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi raames.

40 Esimese väite kohta, mis tugineb „finantssuuniste“ väärale kohaldamisele, märkis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 96, et sisuliselt väidab IAE, et kõnealuste lepingute tingimused näevad ette 2007. aasta finantssuuniste kohaldamise ega võimalda seetõttu audiitoril kohaldada nende suuniste uuemaid versioone. Leides, et need argumendid puudutavad kõnealuste lepingute tingimuste tõlgendamist, lükkas Üldkohus kohtumääruse punktis 97 selle väite vastuvõetamatuse tõttu tagasi.

41 Üldkohus lisas kohtumääruse punktis 98, et seda järeldust ei saa kahtluse alla seada väite ümbersõnastamisega, mida IAE püüdis teha argumendiga, et 2010. aasta finantssuuniste väidetav tagasiulatuv kohaldamine kujutab endast haldustegevuse seaduslikkuse põhimõtte, proportsionaalsuse

põhimõtte, võistlevuse põhimõtte, läbipaistvuse põhimõtte, õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele ja põhjendamiskohustuse rikkumist. Nimelt leidis Üldkohus sama kohtumääruse punktis 99, et need argumendid, mis esitati esimest korda repliigis, tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata vastavalt kodukorra artikli 44 lõikele 1 koostoimes artikli 48 lõike 2 esimese lõiguga.

42 Teise väite, mille kohaselt on rikutud hea halduse põhimõtet ja kaitseõiguste tagamise põhimõtet, lükkas Üldkohus pärast selle vastuvõetavaks tunnistamist vaidlustatud kohtumääruse punktis 112 ilmselge põhjendamatuse tõttu tagasi.

43 Mis puudutab kolmandat väidet, mis käsitleb auditi lõpparuandes esinevaid vigu ja IAE poolt esialgse auditiaruande kohta esitatud arvamuse arvesse võtmata jätmist, siis lükkas Üldkohus selle vaidlustatud kohtumääruse punktis 115 ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kuna selles esitatud argumendid olid raskesti mõistetavad ega olnud igatahes mingil moel põhjendatud. Selle kohtumääruse punktides 116 ja 117 lisas Üldkohus siiski, et esimene etteheide puudutab asjaomaste lepingute tõlgendamist ja kõnealune teine etteheide on teise väite kontrollimise käigus juba tagasi lükatud.

44 Mis puudutab neljandat ja viiendat väidet, mille kohaselt on projektikulude rahastamiskõlblikkuse hindamisel rikutud koostöö põhimõtet ja vastastikuse usalduse põhimõtet ning esineb ebakindlus väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE) kohaldatavate eeskirjade osas, siis lükkas Üldkohus need vaidlustatud kohtumääruse punktides 120 ja 123 samuti ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kuna need puudutasid üksnes kõnealuste lepingute tingimuste tõlgendamist, mitte aga liidu õigusnormi tõlgendamist.

45 Üldkohus lükkas kuuenda väite, mille kohaselt ei kohaldatud Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni (IFAC) eeskirju ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate auditeerimise valdkonnas kohaldatavaid Euroopa õigusnorme, vaidlustatud kohtumääruse punktis 126 ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kuna see väide ei puudutanud liidu õigusnorme, mille alusel saab vaidlusaluse otsuse õiguspärasust hinnata.

46 Seitsmenda väite, mille kohaselt audiitor tegi vigu auditite läbiviimise korra ja IAE deklareeritud teatud kulude rahastamiskõlbmatuse osas, lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 128 samuti ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kuna esitatud argumendid on seotud kõnealuste lepingute tingimuste tõlgendamisega.

47 Kaheksandas väites tugines IAE Euroopa Liidu vastutusele alusetust rikastumisest tulenevalt. Üldkohus kordas vaidlustatud kohtumääruse punktis 130, et niisugust väidet ei saa esitada ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi raames. Lisaks märkis Üldkohus selle kohtumääruse punktis 132, et selleks, et hagi saaks rahuldada, ei tohi rikastumisel olla kehtivat õiguslikku alust, mis ei ole aga nii käesoleval juhul, kus see tugineb lepingulistel kohustustel.

48 Mis puudutab kahju hüvitamise nõuet, milles IAE palus Üldkohtul mõista komisjonilt välja hüvitis varalise ja mittevaralise kahju eest, mis talle vaidlusaluse otsuse kohaldamisega väidetavalt tekitati, siis jättis Üldkohus selle vaidlustatud kohtumääruse punktis 138 ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna see ei vastanud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimeses lõigus ja kodukorra artikli 44 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

49 Seetõttu jättis Üldkohus esimeses kohtuastmes esitatud hagi osaliselt ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja osaliselt ilmselgelt õiguslikult põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

50 Oma apellatsioonkaebuses palub IAE sisuliselt Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtumäärus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

51 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;

– mõista kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluse kulud, välja IAE-lt.

Apellatsioonkaebus

Vastuvõetavus

Poolte argumendid

52 Komisjon esitab oma vastuses apellatsioonkaebuse vastuvõetamatuse vastuväite.

53 Komisjon väidab esiteks, et kuna apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud väited üksnes kordavad esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse argumente ega sisalda ühtegi konkreetset õiguslikku argumenti, mis puudutaks Üldkohtu arutluskäiku vaidlustatud kohtumääruses, siis ei vasta apellatsioonkaebus kodukorra artikli 168 lõike 1 punktis d ette nähtud tingimustele, mille kohaselt peab apellatsioonkaebuses esitama „õigusväited ja -argumendid ning lühiülevaade õigusväidetest“.

54 Teiseks ei vasta apellatsioonkaebus kodukorra artikli 170 sätetele, milles on ette nähtud, et „[k]ui apellatsioonkaebus tunnistatakse põhjendatuks, võib selles nõuda esimeses astmes esitatud, kuid mitte uute nõuete osalist või täielikku rahuldamist“. Sellega seoses toob komisjon esile, et apellatsioonkaebuses nõutakse üksnes vaidlustatud kohtumääruse tühistamist tervikuna, kuid sellega ei taotleta esimeses kohtuastmes esitatud nõuete rahuldamist ega ka vaidlusaluse otsuse tühistamist. Seega puudub IAE-l käesolevas asjas põhjendatud huvi. Isegi kui apellatsioonkaebus rahuldataks, ei oleks nimelt Euroopa Kohtu otsusel mingit kasulikku mõju, arvestades vaidlusaluse otsuse säilimist õiguskorras.

Euroopa Kohtu hinnang

55 Mis puudutab esiteks argumenti, et apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu, kuna see ei vasta kodukorra artikli 168 lõike 1 punktis d ette nähtud tingimustele, siis tuleb märkida, et sellest sättest ning ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust tuleneb, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, ja seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid, sest vastasel juhul on apellatsioonkaebus või asjaomane väide vastuvõetamatu (vt selle kohta 4. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Staelen *vs.* ombudsman, C-45/18 P, ei avaldata, EU:C:2018:814, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).

56 Kõnealusel juhul sisaldab apellatsioonkaebus iga väite kohta viidet vaidlustatud kohtumääruse kritiseeritavatele punktidele ning lühiülevaadet argumentidest, milles on välja toodud, millise õigusnormiga on see kohtumäärus vastuolus, mistõttu on Euroopa Kohtul seega võimalik teostada õiguspärasuse kontrolli. Pealegi nähtub vastusest apellatsioonkaebusele kaudselt, et komisjonil ei olnud raskusi apellandi erinevates väidetes kasutatud põhjenduskäigu mõistmisega.

57 Teiseks, mis puudutab argumenti, et apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu, kuna IAE ei taotle oma nõuetes esimeses kohtuastmes esitatud nõuete rahuldamist, siis tuleb korrata, et kodukorra artikli 169 kohaselt võib apellatsioonkaebuses nõuda Üldkohtu lahendi tühistamist, nagu see on esitatud selle lahendi resolutsioonis. See säte puudutab apellatsioonkaebuste valdkonna põhiprintsiipi, mille kohaselt tuleb apellatsioonkaebuses nõuda Üldkohtu lahendi resolutsiooni tühistamist ja see ei saa piirduda ainult selle lahendi mõne põhjenduse muutmise nõudega (vt selle kohta 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Al-Aqsa *vs.* nõukogu ja Madalmaad *vs.* Al-Aqsa, C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, punktid 43–45, ning 14. novembri 2017. aasta kohtuotsus British Airways *vs.* komisjon, C-122/16 P, EU:C:2017:861, punkt 51).

58 Sellega seondub kodukorra artikkel 170, mis käsitleb seevastu apellatsioonkaebuses esitatud nõudeid, mis puudutavad selle otsuse võimaliku tühistamise tagajärgi (vt selle kohta 11. juuni 2015. aasta kohtuotsus EMA *vs.* komisjon, C-100/14 P, ei avaldata, EU:C:2015:382, punkt 41).

59 Käesolevas asjas tuleb esiteks esile tuua, et IAE palub Euroopa Kohtult konkreetselt vaidlustatud kohtumääruse tühistamist. Teiseks, kuigi apellatsioonkaebuses esitatud muude nõuetega ei taotleta sõnaselgelt esimeses kohtuastmes esitatud nõuete rahuldamist ega isegi vaidlusaluse otsuse tühistamist, ei saa neid käsitada teisiti kui sisuliselt sama tulemust taotlevana.

60 Vältimaks käesoleva kohtuotsuse punktides 57 ja 58 viidatud kohtupraktikaga vastuolus olevat ülemäärast formaalsust, tuleb seega järeldada, et IAE on täitnud kodukorra artiklites 169 ja 170 ette nähtud nõuded.

61 Lisaks olgu märgitud seoses argumentidega IAE põhjendatud huvi puudumise kohta, et sellise huvi olemasoluks peab apellatsioonkaebuse tulemus tooma selle esitajale mingit kasu (19. oktoobri 1995. aasta kohtuotsus Rendo jt *vs.* komisjon, C-19/93 P, EU:C:1995:339, punkt 13, ja 3. aprilli 2003. aasta kohtuotsus parlament *vs.* Samper, C-277/01 P, EU:C:2003:196, punkt 28).

62 Sellega seoses tuleb märkida, et kuna IAE nõue jäeti esimeses kohtuastmes rahuldamata, on tal kahtlemata huvi, et Euroopa Kohus tema apellatsioonkaebuse rahuldaks, ning saadaks kohtuasja tagasi Üldkohtusse, et viimane analüüsiks sisuliselt väiteid, mis ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükati.

63 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata.

Sisulised küsimused

64 Apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitab IAE neli väidet. Apellatsioonkaebuse esimese väite kohaselt on vääralt tõlgendatud ELTL artiklil 263 põhinevat hagi mõistet. Apellatsioonkaebuse teises väites leiab IAE, et Üldkohus tõlgendas vääralt repliigis esitatud argumente ja rikkus sellega liidu õiguse üldpõhimõtteid. Apellatsioonkaebuse kolmas väide tugineb esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda ja kuuenda väite väärale tõlgendamisele ning vaidlustatud kohtumääruse põhjenduse puudumisele. Apellatsioonkaebuse neljanda väite kohaselt on vääralt tõlgendatud liidu alusetut rikastumist käsitlevat etteheidet ja kahju hüvitamise nõuet.

Esimene väide

– Poolte argumendid

65 Apellatsioonkaebuse esimeses väites heidab IAE Üldkohtule ette, et viimane kvalifitseeris esimeses kohtuastmes esitatud hagi vääralt, leides vaidlustatud kohtumääruse punktis 90, et hagi tugines vääralt ELTL artiklile 263 ning et see oleks tulnud esitada ELTL artikli 272 alusel, kuna esitatud väited puudutasid lepinguliste kohustuste täitmata jätmist või asjaomastele lepingutele kohaldatava õiguse rikkumist.

66 IAE märgib, et hagiavalduses esitatud väited ei olnud esitatud lepinguliste kohustuste täitmata jätmise, vaid liidu õiguse üldpõhimõtete rikkumise kohta, mida on nimetatud nii EL toimimise lepingus kui ka finantsmääruses, millele on pealegi otsesõnu viidatud seitsmenda raamprogrammi üldtingimuste artiklis II.25. IAE rõhutab, et kõnealuste lepingute tingimused on ainult üks osa asjakohasest õigusraamistikust, mis vajavad „pidevalt tõlgendamist“ ja mida tuleb täiendada sõnaselgete viidetega liidu õiguse üldpõhimõtetele.

67 Lisaks tooks nõustumine sellega, et Üldkohus seadis kahtluse alla esimeses kohtuastmes esitatud hagi õigusliku aluse, kaasa kaitseõiguste rikkumise, kuna otsuste adressaatidel, kelle huve märkimisväärselt riivatakse, ei oleks võimalik tõhusalt oma seisukohti esitada.

68 IAE rõhutab, et nii hagiavalduses kui repliigis tugineti liidu õiguse üldpõhimõtetele, muu hulgas kaitseõiguste tagamise põhimõttele, võistlevuse põhimõttele, õigusele õiglasele kohtulikule arutamisele, haldustegevuse seaduslikkuse põhimõttele ja proportsionaalsuse põhimõttele.

69 Komisjon väidab, et esimene väide tuleb ilmselge põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Selle institutsiooni sõnul leidis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 82 ja järgmistes punktides põhjendatult, et esimeses kohtuastmes esitatud hagi põhines ELTL artiklil 263 ning et arvestades kohtu omal algatusel tegutsemise pädevuse olemust ja piire õiguspärasuse kontrolli raames on seega vastuvõetamatud IAE väited, millega ta põhjendab nõuet teha otsus vaidlusaluse otsuse õiguspärasuse kohta lepingutingimuste seisukohast.

– Euroopa Kohtu hinnang

70 Seoses IAE esitatud argumentidega tühistamishagi raames esitatud väidete kvalifitseerimise kohta tuleb märkida, et Üldkohus kordas vaidlustatud kohtumääruse punktis 90 – andmata mingit hinnangut selle kohta, kas talle läbivaatamiseks esitatud hagi alus on sobiv või mitte – kohtupraktikat, mille kohaselt peab liidu kohus, kellele on esitatud ELTL artikli 263 alusel tühistamishagi, vaidlustatud akti õiguspärasust hindama lähtudes EL toimimise lepingust või selle rakendusnormidest ja seega liidu õigusest, ning ELTL artikli 272 alusel esitatud hagi raames saab hageja seevastu tema lepingupartneriks olevale institutsioonile ette heita üksnes lepingutingimuste või lepingule kohaldatava õiguse rikkumist.

71 Sellega seoses tuleb korrata, et ELTL artikli 263 alusel võib üldjuhul esitada tühistamishagi liidu institutsioonide kõikide aktide peale – sõltumata nende laadist või vormist –, mille eesmärk on tuua kaasa hageja huve mõjutavaid siduvaid õiguslikke tagajärgi, muutes selgelt tema õiguslikku seisundit (9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro *vs.* komisjon, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 16; 28. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Alfamicro *vs.* komisjon, C-14/18 P, EU:C:2019:159, punkt 47; 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus Satcen *vs.* KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, punkt 69, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs.* komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 62).

72 Liidu kohus ei ole siiski pädev tühistamishagi läbi vaatama, kui hageja õiguslik olukord kuulub selliste lepinguliste suhete raamistikku, mida reguleerib lepingupoolte kindlaks määratud riigisisene õigus (vt selle kohta 9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro *vs.* komisjon, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 18; 28. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Alfamicro *vs.* komisjon, C-14/18 P, EU:C:2019:159, punkt 48; 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus Satcen *vs.* KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, punkt 78, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs.* komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 63).

73 Nimelt, kui liidu kohus võtaks endale pädevuse otsustada puhtalt lepinguliste aktide tühistamist puudutavate vaidluste üle, siis ei riskiks ta mitte üksnes sellega, et ELTL artikkel 272, mis võimaldab anda Euroopa Kohtule pädevuse vahekohtuklausli alusel, kaotab oma mõtte, vaid juhtudel, mil leping ei sisalda sellist vahekohtuklauslit, võtaks kohus ka riski, et ta laiendab oma kohtulikku pädevust ELTL artikliga 274 ette nähtud piiridest väljapoole, kuivõrd see artikkel annab liikmesriikide kohtutele üldise õiguse lahendada vaidlusi, mille üks pool on liit (9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro *vs.* komisjon, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 19; 28. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Alfamicro *vs.* komisjon, C-14/18 P, EU:C:2019:159, punkt 49; 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus Satcen *vs.* KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, punkt 79, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs.* komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 64).

74 Sellest kohtupraktikast tuleneb, et kui hagejat seob liidu mõne institutsiooniga leping, siis saab liidu kohtule ELTL artikli 263 alusel hagi esitada üksnes siis, kui vaidlustatud akti eesmärk on tekitada siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis jäävad väljapoole pooli siduvat lepingulist suhet ja mis eeldavad, et lepingupooleks olev institutsioon täidab talle kui haldusorganile antud avaliku võimu volitusi (9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro *vs.* komisjon, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punkt 20; 28. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Alfamicro *vs.* komisjon, C-14/18 P, EU:C:2019:159, punkt 50, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs.* komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 65).

75 Komisjon ei saa siiski vastu võtta täitmisele pööratavat otsust selliste lepinguliste suhete raames, mille puhul ei ole vahekohtuks liidu kohus, ja mis seetõttu kuuluvad liikmesriigi kohtute pädevusse. Kui komisjon võtaks niisuguse otsuse vastu vahekohtuklausli puudumisel, piiraks see viimati nimetatud kohtute pädevust, kuna liidu kohus osutuks pädevaks kohtuks sellise otsuse õiguspärasuse üle otsustamisel. Nii võiks komisjon pidevalt mööda hiilida liidu kohtu ja liikmesriikide kohtute vahelisest pädevuse jaotusest, mis on sätestatud esmases õiguses, mida on meelde tuletatud käesoleva kohtuotsuse punktides 72–74. Järelikult peab komisjoni pädevus võtta lepinguliste suhete raames vastu täitmisele pööramise otsuseid piirduma lepingutega, mis sisaldavad vahekohtuklauslit, mis annab pädevuse liidu kohtule (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center vs. komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 73).

76 Vaidlustatud kohtumääruse punktis 90 viidatud Üldkohtu praktikast tuleneb, et kui liidu kohtule on ELTL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagi, siis hindab ta vaidlustatud akti õiguspärasust üksnes liidu õiguse seisukohast, kuna hageja saab tugineda lepinguliste kohustuste täitmata jätmisele või asjasse puutuvale lepingule kohaldatava õiguse rikkumisele üksnes ELTL artikli 272 alusel esitatud hagi raames.

77 Sellest Üldkohtu praktikast tuleneb, et sellise täitmisele pööratava otsuse peale, mis on vastu võetud selle vastuvõtja enda pädevuse alusel ja mis on pooltevahelisest lepingulisest suhtest eraldiseisev, esitatud tühistamishagi läbi vaatav liidu kohus tunnistab vastuvõetamatuks kõik väited, mis puudutavad lepinguliste kohustuste täitmata jätmist või asjaomasele lepingule kohaldatavate riigisiseste õigusnormide rikkumist, välja arvatud juhul, kui esitatud väiteid on võimalik teatud tingimustel ümber kvalifitseerida, mis ei sõltu mitte üksnes selle kohtu tahtest, vaid ka sellest, et hageja ei ole sellele sõnaselgelt vastu, ning et väited puudutavad lepingulisi suhteid reguleerivate eeskirjade rikkumist (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs.* komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punktid 81 ja 84).

78 Käesoleval juhul lükkas Üldkohus, olles vaidlustatud kohtumääruse punktis 92 märkinud, et iga esitatud väidet tuleb kontrollida, vastuvõetamatuse tõttu esimeses kohtuastmes esitatud hagi esimese ja kolmanda kuni seitsmenda väite tagasi, eelkõige põhjendusel, et nendes esitatud argumendid puudutasid kõnealuste lepingute tingimuste tõlgendamist.

79 Kohaldades Üldkohtu praktikat, milles tehakse vahet, kas liidu kohus peab talle esitatud hagi raames esitatud väiteid käsitama nii, et need on esitatud ELTL artikli 263 teises lõigus nimetatud rikkumise või juhtumi peale, või vastupidi, et need on esitatud asjaomase lepingu tingimuste täitmata jätmise või sellele lepingule kohaldatavate riigisiseste õigusnormide rikkumise peale, oleks hageja pidanud esitama hagi ka ELTL artikli 272 alusel. Seetõttu ei taga see kohtupraktika, et kõiki vaidluse jaoks asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke küsimusi uuritakse tagamaks Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 47 ette nähtud tõhus kohtulik kaitse.

80 Selleks et kohus saaks otsustada liidu õigusest tulenevatel õigustel ja kohustustel põhineva vaidluse üle kooskõlas harta artikliga 47, on vaja, et ta oleks pädev uurima kõiki faktilisi ja õiguslikke küsimusi, mis talle lahendada antud kohtuvaidluses asjasse puutuvad (vt selle kohta 6. novembri 2012. aasta kohtuotsus Otis jt, C-199/11, EU:C:2012:684, punkt 49, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs*. komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 84). Kui liidu kohtule on ELTL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagi sellise kohtuvaidluse raames, mis puudutab lepingu täitmise kohta tehtud otsust, nagu ka sellist täitmisele pööratavat otsust, millega määratakse kindlaks lepinguline võlgnevus, siis peab see kohus seega kontrollima nii väiteid, mis seavad selle otsuse kahtluse alla põhjendusel, et institutsioon on teostanud oma avalikku võimu volitusi, kui ka väiteid, millega seatakse kahtluse alla nimetatud otsuse aluseks olevad lepingulised kohustused (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs*. komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 88).

81 Lisaks olgu märgitud, et kui pooled annavad lepingus vahekohtuklausliga liidu kohtule pädevuse vaadata läbi selle lepinguga seotud vaidlusi, siis on nimetatud kohus sõltumata lepingus määratletud kohaldatavast õigusest pädev hindama võimalikke harta ja liidu õiguse üldpõhimõtete rikkumisi.

82 Sellega seoses tuleb märkida, et hartast ja liidu õiguse üldpõhimõtetest tulenevad kohustused kehtivad komisjonile ka lepingu täitmisel. Seega ei vabasta asjaolu, et lepingule kohaldatav õigus ei anna samu tagatisi kui hartast ja liidu õiguse üldpõhimõtetest tulenevad, komisjoni kohustusest tagada need oma lepingupartneritele (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus ADR Center *vs*. komisjon, C-584/17 P, EU:C:2020:576, punkt 86).

83 Sellest järeldub, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas, et ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi raames peab liidu kohus hindama vaidlustatud akti õiguspärasust üksnes liidu õiguse seisukohast ning et asjaomase lepingu tingimuste täitmata jätmisele või sellele lepingule kohaldatava õiguse rikkumisele saab tugineda üksnes ELTL artikli 272 alusel esitatud hagi raames.

84 Arvestades eespool esitatud kaalutlusi, tuleb esimese väitega nõustuda.

Teine väide

– Poolte argumendid

85 Apellatsioonkaebuse teises väites toob IAE esile, et Üldkohus asus vaidlustatud kohtumääruse punktis 98 väärale seisukohale, et repliigis esitatud argumendid kujutavad endast uusi väiteid, millega soovitakse ümber sõnastada esimeses kohtuastmes esitatud hagi esimene väide. Nii toimides tõlgendas Üldkohus repliigis esitatud argumente väidetavalt vääralt. Nimelt ei ole tegemist uue nõudega, vaid üksnes hagiavalduses esitatud väidete täpsustamisega.

86 Komisjon väidab, et teine väide tuleb ilmselge põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

87 Tuleb märkida, et nagu näitab ka väljend „pealegi“, on vaidlustatud kohtumääruse punktis 98 toodud põhjendus esitatud täiendamaks selle kohtumääruse punktis 97 toodut, milles Üldkohus leidis, et esimest väidet tuleb pidada vastuvõetamatuks, kuna selles väites sisalduvad argumendid puudutavad lepingutingimuste tõlgendamist ning järelikult ei saa seda sellisena esitada ELTL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagi raames.

88 Üldkohtu otsuse täiendava põhjenduse vastu suunatud väited ei saa aga kaasa tuua selle otsuse tühistamist ega ole seega tulemuslikud (vt eelkõige 11. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Mytilinaios Anonymos Etairia – Omilos Epicheiriseon, C-332/18 P, EU:C:2019:1065, punkt 137 ja seal viidatud kohtupraktika).

89 Järelikult tuleb apellatsioonkaebuse teine väide tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide

– Poolte argumendid

90 Apellatsioonkaebuse kolmandas väites heidab IAE Üldkohtule esiteks ette, et viimane ei võtnud vaidlustatud kohtumääruse punktis 113 ja järgmistes punktides ning punktis 124 ja järgmistes punktides nõuetekohaselt arvesse auditeerimisvaldkonnas kohaldatavaid õigusnorme ega seega ka liidu õiguse üldpõhimõtteid, ning teiseks seda, et Üldkohus ei põhjendanud õiguslikult piisavalt, miks tuleb esimeses kohtuastmes esitatud hagi põhjendamiseks toodud kolmas ja kuues väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

91 IAE sõnul tuleneb ELTL artiklist 317, et komisjon peab auditeerimisvaldkonnas toimima ka vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele. Lisaks on komisjon vastavalt finantsmääruse põhjendusele 33 ja artiklile 124 kohustatud järgima teatavaid üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid, eelkõige põhimõtet, mis käsitleb raamatupidamismeetodite järjepidevust. Ta leiab, et neid põhimõtteid ei kohaldata liidu institutsioonide suhtes mitte üksnes liidu eelarve täitmisel, vaid neile saab ka tugineda mis tahes tegevuse puhul, sealhulgas lepingute valdkonnas.

92 Üldkohus rikkus väidetavalt õigusnormi, kui ta leidis, et auditeerimiseeskirjade kohaldamine kuulub lepingutingimuste tõlgendamise alla ning liidu kohus ei saa seda tühistamishagi raames kontrollida, kuigi ta oleks pidanud neid eeskirju arvesse võtma liidu õiguse üldpõhimõtete rikkumise tuvastamisel.

93 Lisaks väidab ta, et Üldkohus rikkus IAE esitatud tõendite hindamisel õigusnormi, kuna ta jättis tähelepanuta tema esitatud faktilised asjaolud ja dokumendid.

94 Komisjoni arvates tuleb kolmas väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

95 Esiteks olgu märgitud seoses vaidlustatud kohtumääruse väidetava põhjendamatusega, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt paneb Üldkohtul lasuv põhjendamiskohustus talle kohustuse näidata selgelt ja üheselt oma arutluskäiku, võimaldamaks huvitatud isikutel tehtud kohtuotsuse põhjendusi mõista ja Euroopa Kohtul oma kohtulikku kontrolli teha (vt eelkõige 14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus Deutsche Telekom *vs.* komisjon, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punkt 136, ja 26. mai 2016. aasta kohtuotsus Rose Vision *vs.* komisjon, C-224/15 P, EU:C:2016:358, punkt 24).

96 Käesoleval juhul nähtub vaidlustatud kohtumääruse punktidest 114–118 ja 124–126, et ei päde etteheide, et Üldkohtus ei ole põhjendanud, miks IAE tühistamishagi toetuseks esitatud kolmas ja kuues väide tuleb tagasi lükata.

97 Nimelt märkis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 115 kolmanda väite hindamise käigus, et IAE poolt auditi lõpparuande kohta esitatud vastuväited olid raskesti mõistetavad ja igal juhul täiesti alusetud, leides, et seetõttu tuleb need ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata. Kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumise osas viitas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 107–122 läbi viidud analüüsile, mille alusel ta järeldas, et IAE sellekohased argumendid tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

98 Kuuenda väite kohta märkis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 124 ja 125, et IAE viidatud sätted kujutavad endast eeskirju, mis on pärit kas kolmandatelt isikutelt või mis ei ole siduvad.

99 Teiseks tuleb märkida seoses argumentidega, milles väidetakse, et Üldkohus on faktiliste asjaolude ja tõendite hindamisel rikkunud õigusnormi, et selles osas piisab kordamisest, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb apellatsioonkaebuses piirduda õigusküsimustega ning et ainult Üldkohus on pädev tuvastama ja hindama asjakohaseid fakte ning tõendeid, välja arvatud juhul, kui neid on moonutatud (18. juuli 2006. aasta kohtuotsus Rossi *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, C-214/05 P, EU:C:2006:494, punkt 26, ja 13. septembri 2007. aasta kohtuotsus Il Ponte Finanziaria *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, C-234/06 P, EU:C:2007:514, punkt 38).

100 Kuna käesolevas asjas ei ole IAE väitnud, et Üldkohus on faktilisi asjaolusid või tõendeid moonutanud, vaid ta piirdub üksnes nentimisega, et Üldkohus tegi hindamisvea talle esitatud faktiliste asjaolude ja tõendite hindamisel, siis tuleb need argumendid vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

101 Kolmandaks tuleb seoses ELTL artikli 317 ja finantsmääruse kohaldamisega meelde tuletada, et Euroopa Kohtu pädevus piirdub esimese astme kohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega. Kui nimelt ühel poolel lubataks esitada esimest korda alles Euroopa Kohtus väide, mida ta ei ole Üldkohtus esitanud, tähendaks see, et tal on õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kelle pädevus apellatsioonimenetluses on piiratud (vt selle kohta 1. juuni 1994. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Brazzelli Lualdi jt, C-136/92 P, EU:C:1994:211, punkt 59).

102 Käesolevas asjas tuleb märkida, et IAE tõepoolest ei esitanud selliseid argumente Üldkohtus, vaid piirdus väitega, et rikutud on auditeerimisvaldkonna teatud sätteid.

103 Kuna aga käesoleva kohtuotsuse punktist 83 nähtub, et komisjon on kohustatud järgima EL toimimise lepingu ja finantsmääruse sätteid, olenemata sellest, kas ta tegutseb lepingupartnerina eraisikuga siduvates lepingulistes suhetes, või teeb haldusasutusena täitmisele pööratavaid otsuseid, siis ei saa asjaolu, et IAE viitab nüüd ELTL artikli 317 ja finantsmääruse sätete kohaldamisele, viia järelduseni, et need argumendid on teistsuguse ulatusega kui Üldkohtus esitatutel. Neid argumente tuleb käsitada esialgu Üldkohtule esitatud hagis esitatud väite täiendusena.

104 Ent arvestades, et Üldkohus lükkas selle etteheite tagasi eelkõige põhjusel, et selles esitatud argumendid seisnesid pelkades vihjetes, mis olid raskesti arusaadavad ja igal juhul täiesti alusetud, või kuna nendes ei olnud ühtegi viidet liidu õigusnormidele ning kuna Euroopa Kohtus esitatud argumendid ei saa seda puudust korvata, siis tuleb see etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

105 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb ka apellatsioonkaebuse kolmas väide osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide

– *Poolte argumendid*

106 Apellatsioonkaebuse neljanda väite esimeses osas heidab IAE Üldkohtule ette, et viimane leidis, et nõue tuvastada liidu vastutus alusetu rikastumise eest on põhjendamatu ainuüksi põhjusel, et poolte vahel oli lepinguline seos, ilma et oleks arvesse võetud kasu, mida komisjon talle osutatud sooritusest sai.

107 Apellatsioonkaebuse selle väite teises osas väidab IAE, et Üldkohus leidis ekslikult, et tema kahju hüvitamise nõue ei ole põhjendatud, samas kui selline nõue põhineb kahtlemata tema poolt juba tehtud sooritusel ja kuludel, mis ta on juba kandnud.

108 Komisjon väidab, et apellatsioonkaebuse neljas väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

109 Apellatsioonkaebuse neljanda väite esimese osaga seoses tuleb korrata, et alusetul rikastumisel põhineva hagi rahuldamiseks on oluline, et rikastumisel puuduks kehtiv õiguslik alus. See tingimus ei ole muu hulgas täidetud juhul, kui rikastumine tuleneb lepingulistest kohustustest (vt selle kohta 16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Masdar (UK) *vs.* komisjon, C-47/07 P, EU:C:2008:726, punkt 46, ja 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus Agrana Zucker, C-309/10, EU:C:2011:531, punkt 53).

110 Sellest tuleneb, et Üldkohus järeldas pärast käesoleva kohtuotsuse punktis 109 viidatud kohtupraktikale osundamist vaidlustatud kohtumääruse punktis 133 õigesti, et komisjoni väidetava rikastumise aluseks olid IAEga sõlmitud lepingud MARE, Senior ja ECRN, mistõttu ei saa seda rikastumist pidada „alusetuks“ asjaomase kohtupraktika tähenduses.

111 Järelikult tuleb neljanda väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

112 Apellatsioonkaebuse neljanda väite teise osaga seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et liidu lepinguvälise vastutuse kohaldamiseks ELTL artikli 340 teise lõigu tähenduses peab olema täidetud terve rida tingimusi, milleks on liidu institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tegelik tekkimine ning põhjuslik seos institutsiooni tegevuse ja viidatud kahju vahel (vt eelkõige 14. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus Giordano *vs.* komisjon, C-611/12 P, EU:C:2014:2282, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

113 Kuna aga käesolevas asjas ei sisaldanud esimeses kohtuastmes esitatud hagiavaldus ühtegi asjaolu, mis võiks põhjendada kahju hüvitamise nõuet, siis lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 138 põhjendatult selle nõude ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kohaldades Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimest lõiku ja kodukorra artikli 44 lõiget 1. Sellega seoses olgu märgitud, et hageja ei saa tulemuslikult väita, et ta ei pidanud järgima nendes sätetes ette nähtud vorminõudeid, kuna tema taotlus tugines kahtlemata sooritusele, mille ta oli juba teinud, ja kuludele, mida ta oli juba kandnud.

114 Järelikult tuleb ka apellatsioonkaebuse neljanda väite teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

115 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb neljas väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

116 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb käesolev apellatsioonkaebus rahuldada ja sellest tulenevalt vaidlustatud kohtumäärus tühistada.

Kohtuasja tagasisuunamine Üldkohtusse

117 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral ise teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

118 Kuna käesolevas asjas lükati esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse esimene ja kolmas kuni seitsmes väide ilmselge vastuvõetamatuse tõttu vaidlustatud kohtumäärusega tagasi vääral põhjendusel, et need puudutasid kõnealuste lepingute tingimuste tõlgendamist või isegi nende väidetavat täitmata jätmist, mitte aga liidu õigusnormide rikkumise tõttu, siis leiab Euroopa Kohus, et menetlusstaadium ei luba asja suhtes kohtuotsust teha.

119 Seetõttu tuleb asi suunata tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

Kohtukulud

120 Kuna kohtuasi saadetakse tagasi Üldkohtusse, tehakse käesoleva apellatsioonmenetlusega seotud kohtukulude osas otsus hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 21. aprilli 2016. aasta määrus Inclusion Alliance for Europe *vs.* komisjon (T-539/13, ei avaldata, EU:T:2016:235).**

2. **Suunata kohtuasi T-539/13 tagasi Euroopa Liidu Üldkohtusse.**

3. **Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.**

Allkirjad